

การศึกษากลวิธีการแปรรูปนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์ เรื่อง นาคี

The Study of Strategies Converting Fiction into a Television Drama Nakee

ชมพูนิกส์ โพธิ์โรจน์, สุดารัตน์ ทิวาพัฒน์ และสมพร ศรีพรรณ¹

Chomponis Potrot, Sudarat Thiwapat, Somporn Sripan

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษากลวิธีการแปรรูปนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของนวนิยายเรื่อง นาคี ของ ตริ อภิรุณ ในด้านของเนื้อเรื่อง แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา การดำเนินเรื่อง และศึกษาวิธีการแปรรูปนวนิยายเรื่อง นาคี มาเป็นจิรวรรณวิสุทธิ์เรื่อง นาคี มีกลวิธีการแปรรูปในด้านการคงเนื้อหาไว้ การตัดเนื้อหาออกบางส่วน การเปลี่ยนเนื้อหา การเพิ่มเนื้อหา และการเพิ่มตัวละคร ซึ่งยังคงความสำคัญของบทประพันธ์ไว้ทุกประการ ส่วนบทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี ของ สรรัตน์ จิรวรรณวิสุทธิ์ ยังคงจุดมุ่งหมายของโครงเรื่อง และแก่นเรื่องไว้เหมือนกับเนื้อหาในนวนิยาย แต่ได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหา และมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางส่วน เพื่อให้เหมาะสมกับการแสดง อีกทั้งมีการใช้บทสนทนาบทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี ของ สรรัตน์ จิรวรรณวิสุทธิ์

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปรรูปจากนวนิยายของ ตริ อภิรุณ สู่บทละครโทรทัศน์ของสรรัตน์ จิรวรรณวิสุทธิ์ ในการดำเนินเรื่อง เพื่อให้รู้จักตัวละคร ซึ่งการใช้บทสนทนาเป็นส่วนสำคัญในการแสดงอารมณ์ของตัวละครอย่างสมจริง

ความสำคัญ: นวนิยาย การแปรรูปวรรณกรรม บทละคร นาคี

Abstract

research on The purpose of this study is to study the elements of Tree Apirum's novel "Nakee" in terms of the subject matter, theme, plot, characters, scenes, dialogue, and plot. and study the strategies of transforming the novel Nakee into Borwornwisut title Nakee. Trimming some content content change adding content and adding characters which still maintains the importance of poetry in all respects As for the TV drama "Nakee" by Sorarat Jirabornwisut Still the aim of the storyline and the theme is the same as the content in the novel but has added content and some content has been modified to suit

¹ นักศึกษาศาสนาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Student Bachelor of Education Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences Bansomdejchaopraya Rajabhat University.

the show In addition, the dialogue was used for the TV drama "Nakee" by Sorarat Jirabwornwisut.

The results showed that when analyzing the transformation strategies from Tree Apirum's novels into Sorarat's television dramas, Chi in the story to get to know the character The use of dialogue plays an important part in expressing the character's emotions realistically.

Keywords: *Novel, Literary adaptation, Drama, Nakee*

บทนำ

นวนิยายเป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีในรูปแบบหนึ่งที่ไทยรับมาจากตะวันตก และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ระยะเวลาที่ผ่านมาทำให้การศึกษานวนิยายนั้นมีพัฒนาการที่เป็นเอกลักษณ์อันประกอบไปด้วยพัฒนาการทางความคิดของสังคม ค่านิยม และจิตใจคนในสังคม

ความเป็นมาของนวนิยายสามารถอธิบายได้ว่า นวนิยายมีต้นกำเนิดมาจากตะวันตกที่ได้รับเข้ามาและปรับเปลี่ยนให้กับยุคสมัย ซึ่งนวนิยายเรื่องแรกที่ปรากฏในประเทศไทย คือนวนิยายของ “แม่วัน” ชื่อเรื่อง “ความพยายาม” จากที่ได้รับความนิยมจนทำให้ผู้ที่สนใจเป็นจำนวนมาก จนถือเป็นต้นแบบของการเขียนนวนิยายเมืองไทย ซึ่งมีผู้รู้ให้ความหมายของนวนิยายไว้ดังนี้

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542: 1 - 2) ได้กล่าวถึงลักษณะและที่มาของ นวนิยายไว้ว่า นวนิยายเป็นรูปแบบวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อหาใกล้เคียงกับความเป็นจริงเป็นรูปแบบบันเทิงคดีที่ไทยเรารับมาจากตะวันตกและมีลักษณะแตกต่างไปจากบันเทิงคดีที่มีมาแต่เดิม ก่อนหน้าที่นวนิยายจะแพร่หลายรูปแบบบันเทิงคดีที่นิยมกันมากในหมู่ประชาชนคือเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ถือเป็นเรื่องอ่านเล่นของคนทุกชนชั้น ต่อมาเมื่อนวนิยายแพร่หลายกว้างขวางมากขึ้น นวนิยายจึงได้รับความนิยมมากกว่าเรื่องอ่านเล่นอื่น ๆ

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนวนิยายไม่ใช่เป็นเรื่องที่ใช้สำหรับเพื่อการอ่านเพียงเท่านั้น แต่มีการนำมาปรับเปลี่ยนจากงานเขียนเพื่อการอ่านสู่งานเขียนเพื่อการแสดง ซึ่งเป็นการนำเอาบทประพันธ์มาปรับเปลี่ยนรูปแบบสู่บทละครโทรทัศน์ โดยใช้คำจำกัดความว่า “การแปรรูปวรรณกรรม” ซึ่งการแปรรูปวรรณกรรม เริ่มต้นมาจาก คำว่า การดัดแปลง คำว่า “การดัดแปลง” นั้นเป็นศัพท์ที่ใช้กันอย่างกว้างขวางมานานเพราะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เมื่อจะทำวรรณกรรมเพื่อการอ่านให้เป็นวรรณกรรมเพื่อการแสดงนั้น การดัดแปลงจึงเป็นสิ่งจำเป็นต้องทำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งอาจทำได้โดยใช้วิธีการ เติม-ตัด ทวี-ทอน ขยาย-ยุบ หรือสลับลำดับฉาก นาฏการ ตัวละคร ฉากสถานที่ และบทสนทนา เป็นต้น

ดังนั้น “การแปรรูป” จึงหมายถึง การเปลี่ยนรูปแบบวิธีการนำเสนอวรรณกรรมจากรูปแบบเดิมให้มีรูปแบบใหม่ที่เป็นสื่อคนละประเภทกัน ซึ่งการแปรรูปวรรณกรรมมีผู้รู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

จักรกฤษณ์ ดวงพัตรา (2558: 3) ได้อธิบาย การแปรรูปวรรณกรรม ไว้ว่า เป็นศาสตร์หนึ่งของการสืบทอด และสร้างสรรค์วรรณกรรมให้ดำรงคงอยู่ในรูปแบบอย่างใหม่ท่ามกลางบริบทใหม่ และจุดมุ่งหมาย โดยคงรักษาเนื้อความคิดสำคัญ และคุณค่าของวรรณกรรมต้นฉบับไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยการแปรรูปวรรณกรรมสามารถนำมาปรับเปลี่ยน เพิ่มเติมสาระสำคัญได้ทำให้วรรณกรรมเรื่องนั้นดูมีคุณค่ามากยิ่งขึ้นได้อีกด้วย ซึ่งการจะนำนวนิยายเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาแปรรูปนวนิยายเรื่องนั้น ต้องมีความโดดเด่น และมีเนื้อที่ทำให้ผู้จัดทำละครเกิดความสนใจในตัวเนื้อเรื่องนั้น ๆ ด้วย

นาคีเป็นละครที่ได้รับความนิยมจากแฟนละครมากที่สุดในปี 2559 ซึ่งเป็นนวนิยายที่ได้รับมาแปรรูปจากบทประพันธ์สู่บทละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีผู้นำนวนิยาย เรื่อง นาคี มาแปรรูปจากบทประพันธ์มาสู่ภาพยนตร์เมื่อ พ.ศ. 2522 ของค่าย สหมงคลฟิล์ม ต่อมา นาคี ถูกนำมาแปรรูปจากนวนิยายสู่บทละครเป็นครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2531 ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 แต่ยังไม่ได้รับความนิยมมากนัก ซึ่งต่อมา บทละครเรื่อง นาคี ถูกนำมาแปรรูปจากนวนิยายสู่บทละครครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ. 2559 ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 ซึ่งเป็นบทละครโทรทัศน์ของสรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์ โดยแปรรูปเนื้อหาจากนวนิยายเรื่อง นาคี ของตรี อภิรุณ หรือ เทพ ชุมสาย ณ อยุธยา เป็นนวนิยายที่ทำยอด Rating สูงสุดเป็นประวัติศาสตร์ของละครช่อง 3 ในรอบหลายปี ซึ่งนาคี สามารถทำ Rating ตอนอวสานถึง 17.29 (คมชัดลึก, 2559: ออนไลน์) ถือว่าเป็น Rating ที่สูงมากในขณะนั้นตลอดจน นาคี ยังได้มีโอกาสเข้าชิงรางวัลต่าง ๆ ถึง 4 เวที ได้แก่ เวทีนาฏราช ครั้งที่ 8 ประจำปี 2559 โทรทัศน์ทองคำ ครั้งที่ 31 ประจำปี 2559 ไนน์เอ็นเตอร์เทน อวอร์ด 2017 และคม ชัด ลึก อวอร์ด ครั้งที่ 14 รวมรางวัลทั้งหมด 17 รางวัล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ละครเรื่อง นาคี เป็นละครที่มีคุณภาพ จึงได้รับผลตอบแทนจากแฟนละครได้อย่างล้นหลาม ถือได้ว่าเป็นละครนำดีที่สุดในปี 2559

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า สรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์ มีกลวิธีการแปรรูปนวนิยายเรื่อง นาคี มาเป็นบทละครโทรทัศน์ได้น่าสนใจอย่างไร นอกจากนี้ผู้วิจัยศึกษาเพราะบทละครเรื่องนี้ได้รับรางวัลความนิยมอย่างมากมาในรูปแบบบทละครโทรทัศน์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิธีการแปรรูปนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี” เพื่อศึกษาการนำเอาบทประพันธ์มาสร้างเป็นบทละครโทรทัศน์โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างวรรณกรรมมาวิเคราะห์บทประพันธ์ และนำทฤษฎีการดัดแปลงนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์มาเป็นหลักในการทำวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของนวนิยาย เรื่อง นาคี
2. เพื่อศึกษากลวิธีการแปรรูปนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์

ขอบเขตของวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาวิธีการแปรรูปนวนิยายเรื่องนาคี ของ ตริ อภิรุณ เล่ม 1 กับบทละครโทรทัศน์ 1 เรื่อง ของบริษัท แอคเคอร์ตเจเนเรชั่น จำกัด โดยสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 เป็นผู้ออกอากาศ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

นวนิยาย หมายถึง วรรณกรรมร้อยแก้วที่นักเขียนได้แต่งเรื่องสมมติขึ้น โดยมีความยาวพอประมาณ มีโครงเรื่องเหตุการณ์และตัวละครที่ได้จำลองมาจากชีวิตจริง มีความมุ่งหมายเพื่อความเพลิดเพลิน แต่บางทีก็สอดแทรกข้อคิด คำแนะนำสั่งสอนโดยแสดงแนวความคิดในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องราวเนื้อหาของนวนิยาย

โครงสร้างวรรณกรรม หมายถึง องค์ประกอบของวรรณกรรมที่เป็นส่วนสำคัญ ในการวิเคราะห์วรรณกรรม ซึ่งประกอบไปด้วย โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา กลวิธีการเล่าเรื่อง และกลวิธีการดำเนินเรื่อง เป็นต้น

การแปรรูปวรรณกรรม หมายถึง กระบวนการในการปรับเปลี่ยนวรรณกรรมต้นเรื่อง จากสื่อประเภทหนึ่ง เป็นสื่อประเภทหนึ่ง โดยการนำเอาทางวรรณศิลป์ต่าง ๆ เช่น การตัด เพิ่ม สลับ เชื่อมต่อ โดยผลลัพธ์ที่ได้ คือชิ้นงานใหม่ ที่อาจจะมีโครงสร้างหน้าที่ประเภทหรือสื่อแตกต่างจากเดิม

บทละครโทรทัศน์ หมายถึง บทละครที่ใช้สำหรับการผลิตละครโทรทัศน์ซึ่งเขียนขึ้นจากผู้เขียนบท โดยเป็นทั้งบทโทรทัศน์แบบดั้งเดิม และบทละครโทรทัศน์แบบดัดแปลง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาการกลวิธีการแปรรูปนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์ เรื่อง นาคี” โดยผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้ทฤษฎีโครงสร้างและทฤษฎีแปรรูปวรรณกรรมมาวิเคราะห์ เพื่อศึกษาการกลวิธีการแปรรูปนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยดังนี้ เอกสารเกี่ยวกับนวนิยาย ทฤษฎีโครงสร้างวรรณกรรม ทฤษฎีการแปรรูป วรรณกรรม กลวิธีการดัดแปลงบทละครโทรทัศน์ เอกสารเกี่ยวกับบทละครโทรทัศน์

เอกสารเกี่ยวนวนิยาย

นวนิยาย เป็นวรรณกรรมรูปแบบใหม่ที่คนไทยรับอิทธิพลหรือวัฒนธรรมมาจากชาติตะวันตก โดยมีรูปแบบในการแต่งที่เปิดกว้างทางความคิด ไม่มีกฎเกณฑ์ที่เข้มงวด นวนิยายยังสามารถบอกเรื่องราวชีวิตและประวัติศาสตร์ชาติไทยให้คนรุ่นต่อไปได้นำมาศึกษาอีกทางหนึ่ง มีผู้รู้ได้อธิบายความหมายของคำว่า นวนิยายไว้ดังนี้

อุมาพร มะโรณีย์ (2551: 22) ให้คำนิยามว่า นวนิยาย หมายถึง คำประพันธ์ร้อยแก้วที่แต่งขึ้นจากจินตนาการของผู้เขียน บ้างมีอ้างอิงประวัติศาสตร์ โดยนวนิยายอาจเหมารวมไปถึงบทละคร และบทประพันธ์ที่มีความยาวเป็นเรื่อง โดยมีตัวละครและดำเนินเรื่องตามลำดับ

จากการศึกษาการให้คำจำกัดความหมายของคำว่า นวนิยาย จากนักวิชาการสามารถสรุปได้ว่า นวนิยาย หมายถึง คำประพันธ์ร้อยแก้วที่นักเขียนได้ปรุงแต่งขึ้นเป็นเรื่องสมมุติ เกิดจากจินตนาการของผู้เขียน ซึ่งเรียงลำดับจากโครงเรื่อง เหตุการณ์และตัวละครที่ได้จำลองมาจากชีวิตจริง เพื่อให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสในการอ่าน ส่วนการจำแนกประเภทของนวนิยายมีอยู่หลายประเภทขึ้นอยู่กับการใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการกำหนด

ทฤษฎีโครงสร้างวรรณกรรม

ทฤษฎีโครงสร้างวรรณกรรมใช้สำหรับการนำมาวิเคราะห์วรรณกรรม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์วรรณกรรม ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาองค์ประกอบหรือโครงสร้างของวรรณกรรมเป็นหลัก โดยหยิบประเด็นเพียงบางส่วนจากองค์ประกอบของโครงสร้างของวรรณกรรม ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ยุพร แสงทักษิณ (2544: 23) จึงกล่าวถึง โครงสร้างนวนิยายว่า ต้องประกอบด้วย ส่วนประกอบหลัก คือ แนวคิด โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก ทรศนะ กลวิธีในการประพันธ์และบรรยากาศ ซึ่งส่วนประกอบจะแตกต่างกันไปตามบทบาทการสร้างสรรคผลงานของผู้แต่ง

จากการศึกษาสามารถสรุปทฤษฎีโครงสร้างวรรณกรรมได้ว่า เป็นองค์ประกอบของวรรณกรรม หรือองค์ประกอบนวนิยาย ที่เป็นหัวใจสำคัญในการแต่งวรรณกรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความเพลิดเพลินมากกว่าข้อเท็จจริง วรรณกรรมจึงมีองค์ประกอบ ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง เรื่องย่อ ตัวละคร บทสนทนา ฉาก กลวิธีการดำเนินเรื่อง และกลวิธีการเล่าเรื่อง โดยนำมาเป็นแนวคิดใช้ในการวิเคราะห์วรรณกรรม หรือเป็นองค์ประกอบสำคัญของนวนิยาย

ทฤษฎีการแปรรูปวรรณกรรม

การแปรรูป เป็นการเปลี่ยนจากงานศิลปะรูปแบบหนึ่งไปสู่อีกรูปแบบหนึ่งหรือการปรับเปลี่ยนจากสื่อหนึ่งไปสู่สื่ออื่น ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทหรือเงื่อนไขด้วยการเปลี่ยน ปรับ ขยาย ลดทอนบางสิ่ง ทำให้มีโครงสร้าง หน้าที่ และรูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากเดิม ทฤษฎีโครงสร้างวรรณกรรมนั้นมีผู้อธิบายความหมายของการแปรรูปวรรณกรรมไว้ดังนี้

จักรกฤษณ์ ดวงพัตรา (2558: 4) ได้เสนอขั้นตอนการแปรรูปวรรณกรรมเอาไว้ 4 ขั้นตอน

1. ทำความเข้าใจวรรณกรรมต้นเรื่องให้กระจ่าง เพื่อจับสาระสำคัญ หรือหัวใจของวรรณกรรมที่จะแปรรูป หัวใจในที่นี้ หมายถึง การวางโครงเรื่อง การพัฒนาโครงเรื่อง และการพัฒนานิสัยของตัวละครที่คลี่คลายไปตามโครงเรื่อง ด้วยการอ่านอย่างละเอียด

2. กำหนดรูปแบบการนำเสนอ หรือประเภทของตัวบท ซึ่งเปรียบเสมือนการเลือกหา “ร่างใหม่” ให้แก่หัวใจนั้น โดยต้องคำนึงและคำนวณเวลาที่จะนำเสนอให้พอเหมาะสม

3. กำหนดฉากนาฏการ คือ เหตุการณ์ซึ่งตัวละครตัวหนึ่งกระทำเพียงลำพัง และหรือกระทำกับตัวละครอื่น ๆ ที่เริ่มต้น ดำเนินไป และจบลงในแต่ละช่วงเหตุการณ์นั้น จึงจำเป็นจะต้องมีฉากสถานที่รองรับ ฉากนาฏการ สามารถมีที่ฉากที่สถานที่นั้น ต้องแล้วแต่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในการเลือก

กิจกรรมละคร ฉาก และบทสนทนามาใช้ไว้ในบทการแสดง ผู้จัดทำบทมีสิทธิ์ที่จะตัด เติม เพิ่ม ลด และสลับฉากคือบทบาทของตัวละครในเรื่องได้เพื่อความเหมาะสม เมื่อตัด เติม หรือสลับฉากมาตรการต่าง ๆ แล้ว ผู้จัดทำบทก็ต้องใช้ฝีมือในการเรียบเรียงใหม่ เพื่อให้ทุกฉากนาฏการมีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผล โดยยังคงรักษาหัวใจของวรรณกรรมต้นเรื่องไว้อย่างไม่เปลี่ยนแปลง แต่มีความลงตัวเหมาะสมกับร่างใหม่คือรูปแบบการแสดงควรเห็นแก่เวลา และสามารถนำไปจัดแสดงได้จริง

4. ตรวจแก้ไขให้เหมาะสม ซึ่งจะต้องแก้ไขซ้ำอีกครั้ง หรือหลายครั้งก่อนนำไปจัดแสดงจริง เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีการแปรรูปวรรณกรรม คือ กระบวนการในการปรับเปลี่ยนวรรณกรรมต้นเรื่อง จากสื่อประเภทหนึ่งไปสู่อีกประเภทหนึ่ง โดยวิธีการทางวรรณศิลป์ต่าง ๆ เช่น การตัด เพิ่ม สลับ เชื่อมต่อ โดยผลลัพธ์ที่ได้คือชิ้นงานใหม่ที่อาจมีโครงสร้าง หน้าที่ ประเภท หรือสื่อที่แตกต่างจากเดิม

กลวิธีการดัดแปลงบทละครโทรทัศน์

การดัดแปลง เป็นกระบวนการสร้างสรรค์งานเป็นการเปลี่ยนถ่ายทอดระหว่างสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่ง โดยการเปลี่ยนถ่ายทอดนี้จะเกิดในสื่อชนิดเดียวกันหรือระหว่างสื่อที่ต่างกัน ในการดัดแปลงบทละครโทรทัศน์มีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

กาญจนา แก้วเทพ (2553: 327 - 328) ได้อธิบายความหมาย การดัดแปลงบท ไว้ว่า อาจจะมี ความสำคัญกับบทต้นทางหรือนวนิยายที่ถูกดัดแปลงมา ว่ามีอะไรที่หายไปบ้าง จากนวนิยายมีอะไรที่เพิ่มเติมเข้ามาในละคร แต่ในนวนิยายกลับไม่มีหรือมีอะไรบางอย่างในนวนิยายที่ถูกดัดแปลงไปเพราะอะไรทำไม อย่างไร สามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบดังนี้

1. การขยายความ ในบทละครมีการเพิ่มเติมเนื้อหาอะไรที่ในนวนิยายไม่มี มีเหตุผลอะไรในการเพิ่มเติม และส่วนที่เพิ่มเติมเข้ามาใหม่นี้เข้ามาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับนวนิยายที่มีอยู่แล้วอย่างไรหรือเข้ามาเพื่อทำหน้าที่อะไร การขยายความมีผลทำให้ความหมายทั้งหมดเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่

2. การตัดทอน หมายความว่า ในบทละครโทรทัศน์มีการตัดทอนเนื้อหาอะไรจากนวนิยายไปบ้างและมีเหตุผลอะไรของการตัดทอน และการตัดทอนนี้ส่งผลถึงเรื่องความหมายของนวนิยายและบทละครหรือไม่

3. การดัดแปลง หมายความว่าในตัวบทละครโทรทัศน์มีการดัดแปลงเนื้อหาอะไรจนทำให้บทละครโทรทัศน์มีรูปลักษณะไม่เหมือนเดิมหรือแตกต่างไปจากนวนิยายต้นฉบับ

เอกสารเกี่ยวกับบทละครโทรทัศน์

ละครโทรทัศน์เป็นการสร้างเรื่องราว สร้างเหตุการณ์ สร้างจินตนาการขึ้นเพื่อให้เป็นที่น่าสนใจ ละครโทรทัศน์ที่น่าเสนอทั่วไปอาจเป็นเรื่องราวสั้นหรือยาวก็ได้ เรื่องราวของละครโทรทัศน์มีอยู่หลายประเภท เช่น ละครชีวิต ละครสืบสวน ละครสะท้อนใจ ละครประวัติศาสตร์ เป็นต้น ส่วนบท

ละครโทรทัศน์เป็นการนำเอาบทประพันธ์มาแปรรูปทำเป็นบทละคร เพื่อให้เหมาะสมในการนำมาจัดแสดงทางทีวี บทโทรทัศน์นี้จึงเปรียบเสมือนสารที่ได้ผ่านการเข้ารหัสจากผู้เขียนบทก่อนแล้วจึงได้ส่งไปยังผู้รับ ซึ่งบทละครโทรทัศน์มีผู้ให้ความหมายและให้คำอธิบายไว้ดังนี้

เอื้องอรุณ สมิตสุวรรณ (2535: 11) ได้ให้คำนิยามบทละครโทรทัศน์ว่า คือ บทละครที่ถูกเขียนขึ้นเพื่อการจัดแสดงทางโทรทัศน์ เป็นการเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นโดยใช้ภาพ ซึ่งก็หมายความว่า บทละครโทรทัศน์จะเป็นสิ่งบอกให้ผู้ชมได้ทราบว่า เป็นเรื่องอะไร มีอะไรเข้ามาเกี่ยวข้องกับด้ายบ้าง และเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้เกิดขึ้นที่สถานที่ไหน เวลาใด และเมื่อไหร่

ดังนั้นจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า บทละครโทรทัศน์ หมายถึง บทที่เขียนขึ้นเพื่อใช้ในการแสดงละครโทรทัศน์ ซึ่งประกอบไปด้วยการเขียนอธิบายภาพ เสียง รวมการแสดงท่าทางต่าง ๆ สำหรับนักแสดงและทีมงานเพื่อใช้ในการผลิตละครโทรทัศน์ เป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการทำละครโทรทัศน์ที่นับว่ามีความสำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่ง เพราะบทที่ดีจะสามารถทำให้ละครโทรทัศน์เรื่องนั้นประสบความสำเร็จได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาหาข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปวรรณกรรม เพื่อเป็นแนวทางการศึกษา ซึ่งการวิจัยแนวทางการแปรรูปวรรณกรรมจะมีองค์ประกอบสำคัญ 8 ประการ

- 1.1 โครงเรื่อง
- 1.2 แก่นเรื่อง
- 1.3 เรื่องย่อ
- 1.4 ตัวละคร
- 1.5 บทสนทนา
- 1.6 ฉาก
- 1.7 กลวิธีการดำเนินเรื่อง
- 1.8 กลวิธีการเล่าเรื่อง

2. ศึกษาบทประพันธ์ เรื่อง นาคี ของตรี อภิรุณ ซึ่งเป็นการศึกษาเรื่องราวของบทประพันธ์ในด้านโครงเรื่องทั้งหมดและนำมาการวิเคราะห์อีกครั้งตามโครงสร้างนวนิยาย ซึ่งจำแนกออกตามทฤษฎีที่นำมาใช้ในการแปรรูปตามโครงสร้างวรรณกรรม ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง เรื่องย่อ ตัวละคร บทสนทนา ฉาก กลวิธีการดำเนินเรื่อง และกลวิธีการเล่าเรื่อง

3. ศึกษาบทละครโทรทัศน์ ของสรรัตน์ จิรบวรวิสุทธิ ซึ่งเป็นการศึกษาเรื่องราวของบทละครทั้งหมดให้เข้าใจในแก่นของเรื่องราวที่ผู้จัดละคร ได้ถ่ายทอดออกมาได้อย่างชัดเจน โดยต้องวิเคราะห์องค์ประกอบของบทละครโทรทัศน์ ได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร กลวิธีการดำเนินเรื่อง กลวิธีการเล่าเรื่อง การใช้ภาษา เพลง และภาพ

4. ขั้นตอนการวิเคราะห์นวนิยายและบทละครโทรทัศน์ ซึ่งเมื่อนำบทละครโทรทัศน์มาแปรรูปวรรณกรรมจึงต้องมีการแบ่งตอนใหม่ จากบทประพันธ์เป็นบทละครโทรทัศน์ เปรียบเทียบโดยใช้ตารางดังนี้

ลำดับ	ตารางเปรียบเทียบการแบ่งตอน	
	บทประพันธ์	บทประพันธ์
ตอนที่ 1	กำเนิดคำแก้ว (เจ้าแม่นาคี)	สิ่งสร้างมนุษย์ (เจ้าแม่นาคี)
ตอนที่ 2	นิสัยวัยเด็กที่แปลกประหลาดของคำแก้ว	คำเตือนของหมออ่วม
ตอนที่ 3	ทศพลชุดพบรูปปั้นครึ่งคนครึ่งงู	รัตนาวดีหายตัวไป
ตอนที่ 4	คำแก้วเจอคู่ปรับ	พิสูจน์ความจริง (ว่านพญาลีนงู)
ตอนที่ 5	พิมพ์พรดูดวงกับหมออ่วม	ลำเจียกจับผิดคำแก้ว
ตอนที่ 6	เลื่องตักนาคคำแก้ว	งานแต่งงานคำแก้วกับทศพล
ตอนที่ 7	หมออ่วมออกอุบาย (ว่านพญาลีนงู)	บุญส่งเจอคู่ปรับครั้งแรก
ตอนที่ 8	เหตุการณ์วันสุริยคราส	ทศพลถูกทำเสน่ห์
ตอนที่ 9	พิมพ์พรหายตัวไป	ความรักของนาคและมนุษย์
ตอนที่ 10	การตายของพิมพ์พรและเชษฐ	คำแก้วกลับมาหาทศพล
ตอนที่ 11	ทศพลพิสูจน์ความจริง	การตัดสินใจครั้งสุดท้าย
ตอนที่ 12	แม่เทพธิดาผู้ลึกลับ	
ตอนที่ 13	ลำเจียกเจอทศพลครั้งแรก	
ตอนที่ 14	ลำเจียกนินทาคำแก้ว	
ตอนที่ 15	ลบหลู่เจ้าแม่นาคี	
ตอนที่ 16	ลำเจียกยั่วทศพล	
ตอนที่ 17	หมออ่วมจัดตั้งปะรำพิธีกำจัดเจ้าแม่นาคี	
ตอนที่ 18	ลำเจียกได้เสียกับทศพล	
ตอนที่ 19	พิธีแต่งงานของคำแก้ว	
ตอนที่ 20	ลำเจียกผูกใจเจ็บ	
ตอนที่ 21	บุญส่งเดินทางมาดอนไม้ป่า	
ตอนที่ 22	บุญส่งเจอคู่ปรับ	
ตอนที่ 23	ความฝันประหลาดของคำแก้ว	
ตอนที่ 24	คำเตือนของบุญส่ง	
ตอนที่ 25	รำลึกความหลัง	
ตอนที่ 26	เจ้าแม่นาคีเล่นงานนายกอ	
ตอนที่ 27	แก๊งโจรเสื้อเดี่ยวบุกทำร้ายคำแก้ว	

ตอนที่ 28	นางบอกเหตุร้ายของคำแก้ว	
ตอนที่ 29	คำแก้วตกอยู่ในภวังค์	
ตอนที่ 30	นายเดี่ยวตาย	
ตอนที่ 31	ดาบเหล็กไหลจากกองโจร	
ตอนที่ 32	นายกอเจ้าเล่ห์	
ตอนที่ 33	คำปองโดนโจรจุด	
ตอนที่ 34	ทศพลหนีไปอยู่ตำบลนาคหิ	
ตอนที่ 35	คำแก้วจำศีลอยู่บนปราสาท	
ตอนที่ 36	บุญส่งแอบแก้เสน่ห์	
ตอนที่ 37	แหวนหลวงปู่มนต์เสื่อม	
ตอนที่ 38	คำทำนายของภิกษุชรา	
ตอนที่ 39	ทศพลตกหลุมพราง	
ตอนที่ 40	นายกอมาเยี่ยมลำเจียกที่ตำบลนาคหิ	
ตอนที่ 41	ลำเจียกพาเมืองอินทร์กลับดอนไม้ป่า	
ตอนที่ 42	ลำเจียกทะเลาะกับคำแก้ว	
ตอนที่ 43	กลอุบายของเมืองอินทร์	
ตอนที่ 44	ทศพลถูกขัง	
ตอนที่ 45	ความฝันของกำนันแยม	
ตอนที่ 46	เมืองอินทร์ออกเดินทางไปหาอาจารย์	
ตอนที่ 47	แกงเผ็ดปลากระตัง	
ตอนที่ 48	ทศพลบุกกรุกบ้านกำนันแยม	
ตอนที่ 49	เมืองอินทร์ถือเพศพรหมจรรย์	
ตอนที่ 50	นายกอถูกสมุนนาคิกัด	
ตอนที่ 51	งูบริวารของเจ้าแม่เสียชีวิต	
ตอนที่ 52	ลำเจียกถูกเจ้าแม่นาคีฆ่าตาย	
ตอนที่ 53	คำแก้วคืนร่าง	
ตอนที่ 54	เจ้าแม่นาคีบำเพ็ญเพียร	
ตอนที่ 55	คำปองและทศพลถูกจับตัวไป	
ตอนที่ 56	เจ้าแม่นาคีชำระแค้น	
ตอนที่ 57	ตำนานความรัก	

สรุปผลการวิจัย

การศึกษากลวิธีการแปรรูปนวนิยายเรื่อง นาคี ของ ตริ อภิรุมา มาเป็นบทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี ของ สรรตน์ จิรวรรวิสุทธิ พบว่า การแปรรูปเนื้อหาจากนวนิยายเรื่อง นาคี ของ ตริ อภิรุมา ซึ่งเป็นวรรณกรรมสำหรับการอ่านมาเป็นวรรณกรรมการแสดง จึงสามารถสรุปได้ดังนี้

การจัดแบ่งตอน

บทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี ของ สรรตน์ จิรวรรวิสุทธิ มีความแตกต่างจากนวนิยายเรื่อง นาคี ของ ตริ อภิรุมา จึงต้องมีการแบ่งตอนใหม่ คือ นวนิยายเรื่อง นาคี มีจำนวน 57 ตอน เป็นบทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี จำนวน 11 ตอน

วิธีการด้านเนื้อหา

การเปิดเรื่อง ในนวนิยายจะเปิดโดยบรรยายเกี่ยวกับตัวละครของค้ำปองที่กำลังเร่งรีบขึ้นไปบนเนินเขา เพื่อที่จะไปห้ามสามีของตนไม่ให้ฆ่าเผือกมีหงอนไปขายให้กับชาวต่างชาติ ซึ่งมีความแตกต่างจากในบทละครโทรทัศน์ที่ สรรตน์ จิรวรรวิสุทธิ เปิดเรื่องด้วยตัวละครค้ำปองกำลังถวายเป็นต่าง ๆ ให้กับรูปสลักหินงูขนาดใหญ่ ซึ่งการเปิดเรื่องโดยการบรรยายถึงตัวละครเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นภาพได้ชัดเจนมากขึ้น

ตัวอย่าง

บทประพันธ์ เรื่องนาคี

ขณะนั้นเป็นเวลาเที่ยงตรง แสงแดดแผดจ้า แต่ไม่ทำให้อาณาบริเวณร้อนมากนัก นอกจากดินเขาสีนํ้าขุ่นเป็นป่าโปร่ง ต้นไม้ใหญ่น้อยเขียวชอุ่มให้ร่มเงา สาวชนบทคร่ำแก่บางหนึ่งสาวทำเร่งรีบ เธอเดินผ่านไปตามทางเดินอันคดเคี้ยว บางช่วงเป็นคลื่นและลาดชันขึ้นที่ละน้อยตามลักษณะของภูมิประเทศ ในที่สุดเธอก็หยุด ทรวดตัวลงนั่งพักได้ร่มพลวง สองมือพุงท้องโต หอบหายใจแรง ๆ ทางปาก สายตาเขม่นบนสันเนินคล้ายดักกรอพบใครสักคนหนึ่ง

(ตริ อภิรุมา, 2559: 9)

บทละครโทรทัศน์ เรื่องนาคี

ท่ามกลางบรรยากาศสดชื่นยามเช้าของหมู่บ้านดอนไม้ป่า ค้ำปองหญิงชาวบ้านท้องแก่หน้าดอกไม้และอาหารคาวหวานสำหรับน้อย ๆ มาถวายแก่รูปสลักหินงูขนาดใหญ่ภายในเทวาลัยเจ้าแม่นาคี พร้อมทั้งจิตอธิษฐาน

(สรรตน์ จิรวรรวิสุทธิ, 2559: ออนไลน์)

การปิดเรื่อง ในนวนิยายเรื่อง นาคี ของตริ อภิรุมา เป็นการพลัดพรากจากกันของตัวละคร คือ เจ้าแม่นาคีสามารถแก้แค้นศัตรูได้หมดทุกคน จนทำให้เจ้าแม่นาคีไม่สามารถกลายร่างเป็นมนุษย์ได้อีกต่อไป ส่วนบทละครโทรทัศน์ ของ สรรตน์ จิรวรรวิสุทธิ ใช้การปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรมเช่นเดียวกันกับบทประพันธ์ ซึ่งในบทละครโทรทัศน์ปิดเรื่องโดยหลังจากที่เจ้าแม่นาคีได้แก้แค้นสำเร็จ

ความจริงก็เปิดเผย ชายผู้เป็นที่รักรู้ความจริงแต่ก็ยังรักค่าแก้วอย่างจริงใจ ถึงแม้ว่าจะไม่อยู่ด้วยกัน แต่ความรักก็ยังคงอยู่ตลอดไป

ตัวอย่าง

บทประพันธ์ เรื่องนาคี

ทศพลครำครวญเรียกชื่อค่าแก้วครั้งแล้วครั้งเล่า แต่ไม่มีปฏิกิริยาใด ๆ ตอบรับ นอกจากเสียงลมที่พัดผ่านช่องประตู ในที่สุดฟ้าก็เริ่มสาง นกป่าบินหาอาหารเป็นฝูง ไก่ป่าเจื้อยแจ้ว เขาวงกลับไป เมื่อตื่นก็โหยหาถึงเมียสาว

(ตรี อภิรม, 2559: 557 - 559)

บทละครโทรทัศน์ เรื่องนาคี

เหตุการณ์หลังจากนั้นเต็มไปด้วยกลืนแค้นและความสยดสยอง พวกกำนัน แยม รวมทั้งเมืองอินทร์ และบุญส่งถูกพิษของเจ้าแม่นาคีตายคาที่ พิมพ์พรวิงหนีเลยถูกฝูงชนทับตาย ส่วนลำเจียกก็กลัวเจ้าแม่จนเป็นบ้า ค่าแก้วหรือเจ้าแม่นาคี จูบทศพลเป็นครั้งแรกและครั้งสุดท้าย ก่อนที่ทั้งสองจะต้องจากกันตลอดกาล

(สรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์, 2559: ออนไลน์)

กลวิธีการแปรรูปเนื้อหา มีวิธีการดังนี้

การคงเนื้อหาไว้ เนื่องจากสรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์ ได้แปรรูปบทประพันธ์ในนวนิยายเรื่อง นาคี ของ ตรี อภิรม มาเป็นบทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี ซึ่งจากการศึกษาองค์ประกอบของบทประพันธ์ และเปรียบเทียบกับบทละครโทรทัศน์ จึงได้ทราบว่าในบทละครโทรทัศน์ ยังมีการคงเนื้อหาทั้งในส่วนของ แก่นเรื่อง ตัวละคร และโครงเรื่องเอาไว้อย่างครบถ้วน

ตัวอย่าง

บทประพันธ์ เรื่องนาคี

คำปอง: ขอถุงข้าได้ไหม

เคน: ไม่ได้

คำปอง: พี่เคนไม่รักข้าเธออะ”

เธอตัดพ้อเสียงเครือ

เคน: รัก แต่ข้าไม่อยากเป็นคนโง่ที่จะพลาดโอกาสทอง

อย่างที่เคนไม่คาดฝันสาวผู้โกล้งจะเป็นมารดาปราดเข้ามาแย่งถุงเขาตะครุบไว้

ดิ่งกันไปดิ่งกันมา

เคน: ออย่า...คำปอง

เมียจะไม่ฟังเสียง ถือว่าตนกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง พยายามยื้อยุดุดกระชากถุงผ้า

คำปอง: ปล่อย พี่เคน ข้าขอเถอะ

เคน: เอ็งไม่รู้หรือกว่าข้างในมีอะไร

คำปอง: รู้ยิ่งกว่ารู้อีกเพราะฉะนั้นจึงมาเยอะ ๆ ก่อนที่มันจะพินาศอดวายไปหมด

(ตรี อภิรุณ, 2559: 9 – 10)

บทละครโทรทัศน์ เรื่อง นาคี

คำปอง: พี่เคน... พี่รู้หรือเปล่าว่าทำอะไรลงไป ฉันท้องแก่ จวนคลอดพี่ไม่ห่วงฉัน
ห่วงลูกบ้างเลยเหรอ

คำปองพยายามยื้อแย่งกระสอบแต่เพราะท้องโย้เลยออกแรงไม่ถนัดนัก

เคน: เอ็งอย่าห้ามข้าเลยคำปอง ข้าได้มาแล้ว เห็นไหม... เราจะรวบแล้ว กว่าจะได้มา ข้าลำบากแทบแย่

คำปอง: พี่เคน... ถ้าพี่ไม่ปล่อย เราต้องลำบากกันมากกว่านี้แน่ ดีไม่ดี อาจจะมี
พินาศกันทั้งหมู่บ้าน !

(สรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์, 2559: ออนไลน์)

การตัดเนื้อหาบางส่วนออก เนื่องจากบทประพันธ์เรื่อง นาคี ของ ตรี อภิรุณ มีเนื้อหาและการบรรยายที่มีความละเอียด จึงทำให้เมื่อนำมาสร้างเป็นบทละครโทรทัศน์จำเป็นต้องตัดเนื้อหาบางส่วนออกไป เพื่อให้ตัวบทละครโทรทัศน์สั้น กระชับ เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับเวลา อีกทั้งตัดออกเพื่อให้เหมาะสมกับการแสดงอีกด้วย และเพื่อเพิ่มอารมณ์ในการรับชมละครโทรทัศน์ให้ดียิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

บทประพันธ์ เรื่อง นาคี

ฟองจันทร์: คำปองไม่ซื้อบั้งเรอะ

หญิงอ้วนเร่กระจาดใส่หม้อแกงเผ็ดเข้ามาใกล้

ฟองจันทร์: เหลืออยู่หน่อยข้าขายเหมาหกลัง

คำปอง: ไม่ละ วันนี้คำแก้วมันทำลาบกับหน่อไม้ยำ

ฟองจันทร์: เอ็งลองกินดู ถ้าไม่แซ่บอีหลีก็อย่าซื้อ

หญิงผู้รับแผนการจากกำนันแย้มวางกระจาดลง ตักแกงหน่อหนึ่งใส่กระทงเหล็ก พร้อมด้วยข้าวเหนียวหนึ่งปั้น

(ตรี อภิรุณ, 2559: 469 - 470)

การเปลี่ยนเนื้อหา สรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์ ได้ขยายลักษณะนิสัยของตัวละครให้ตัวละครเด่นขึ้น และให้ความสำคัญกับตัวละครทุกตัว อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาไปจากบทประพันธ์ เพื่อให้บทละครโทรทัศน์มีความกระชับ ไม่ยืดเยื้อจนเกินไป

ตัวอย่าง

บทประพันธ์ เรื่องนาคิ

เวลาผ่านไปนานพอควรสำนักโบราณคดีจำเป็นก็ถึงปราสาทขนาดย่อมที่ถล่มซากกำแพงชั้นนอกเป็นศิลาแลง กำแพงแก้วชั้นในก่อด้วยอิฐ ฐานเนินปราสาทสูงแค่อว ช่างหินสีเหลี่ยมกองระเกะระกะ

นายก: นี่ไง...ใช่แล้ว

นายกชี้ตัวอย่างลึงโลด สามผู้ฟังพลอยตื่นเต้นดีใจ แท่งศิลาจำหลักรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ เนื้อหินกร่อนกะเทาะเล็กน้อยตามกาลเวลา

(ตรี อภิรุณ, 2559: 286 - 294)

บทละครโทรทัศน์ เรื่องนาคิ

ชายพิการพ่อค้าของเก่าและพ่อแท้ ๆ ของพิมพ์พรประมุขชนะ ได้ครุฑศิลาวัตถุโบราณศิลปะขอมอายุกว่าพันปีไปครองแทนสุภัทร อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญด้านโบราณคดี

บุญส่ง: ผมจะไม่ขายให้ใครทั้งนั้น ผมออกตามหาครุฑทองคำนี้เกือบครึ่งชีวิต จนกระทั่งมันกลับมาอยู่ในมือผมจนได้ ผมรู้ว่ามันเป็นของจริง ผมรู้สึกเหมือนเคยเป็นเจ้าของมันมาก่อน... และผมจำเป็นต้องใช้มัน !

บุญส่ง: มีแต่ครุฑทองคำนี้เท่านั้นที่จะกำจัดเจ้าแม่นาคิได้สำเร็จ

(สรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์, 2559: ออนไลน์)

การเพิ่มเนื้อหา สรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์ มีการเพิ่มเนื้อหาในบางส่วนเข้ามาในบทละครโทรทัศน์ เพื่อให้การแสดงละครมีอรรถรสมากยิ่งขึ้น และทำให้เนื้อเรื่องสามารถดำเนินเรื่องไปได้ง่าย ซึ่งบทละครโทรทัศน์จะรัดกุมกว่าบทประพันธ์

ตัวอย่าง

บทละครโทรทัศน์ เรื่องนาคิ

เหตุการณ์บอกรักกลางทุ่งนาของทศพลเป็นที่รับรู้ของทุกคนในบ้าน โดยเฉพาะพวกเพื่อนหนุ่ม ๆ ร่วมแก๊งที่ถึงกับตั้งเงินพนันขันต่อว่าทศพลจะลงเอยกับใครระหว่างคำแ้วกับพิมพ์พร

พิมพ์พรเข้าใจแทบกระอัก แล้วก็เกือบล้มทั้งยืนเมื่อได้ยินทศพลประกาศต่อหน้าเพื่อนทุกคนว่าจะทำทุกทางไม่ให้พรากจากคำแ้ว และหากจำเป็น เขาก็พร้อมจะทิ้งทุกอย่างเพื่อเธอ

(สรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์, 2559: ออนไลน์)

การเพิ่มตัวละคร บทละครโทรทัศน์ เรื่อง นาคิ ของ สรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์ มีการเพิ่มตัวละครขึ้น เพราะเป็นการใส่ใจในรายละเอียดของตัวละคร ให้มีความสมจริง เข้าถึงบทบาททำให้ผู้รับชมเข้าถึงอรรถรสโดยเพิ่มบทบาทของตัวละคร

ตัวอย่าง

ลุงชม เป็นคนขับรถของเหล่านักศึกษา และมีลักษณะนิสัยเป็นคนปากพล่อย จนถึงที่ตายในที่สุด

บทละครโทรทัศน์ เรื่อง นาคี

ความมืดโรยตัวบรรยากาศโดยรอบ ลุงชมนั่งหน้าเคาน์เตอร์ เพราะรถยนต์สตาร์ทเครื่องไม่ติดอีกเลย หลังจากนั้น พิมพพร เจิดนภา และรัตนาวดี แก๊งนักศึกษาสาวโวยลั่นด้วยความกลัว ลำบาก ทศนัยเลยแก้ปัญหาด้วยการให้ลุงชมอยู่ซ่อมรถ ส่วนนักศึกษาทั้งหมดให้เดินเท้าเข้าหมู่บ้านดอนไม้ป่า ส่วนลุงชมก็ต้องหนักใจไม่แพ้กันเพราะซ่อมรถไม่ได้สักที และหงุดหงิดมาก จนต้องใช้เหล้าย้อมใจ และเผลอหลุดปากกลบหลู่เจ้าแม่ นาคี ที่ทำให้รถล่มกลางทางแบบนี้ ภูโหล่น้ำตาลทองตัวเดิมจ้องมองอยู่ แล้ว โกรธที่ได้ยินคำพูดดูหมิ่นเจ้าแม่ นาคี เลยเลื้อยออกไปฉกลุงชมตายคาที่ !

(สรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์, 2559: ออนไลน์)

การแปรรูปบทประพันธ์เรื่อง นาคี ของ ศรี อภิรุณ มาเป็นบทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี ของสรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์ แม้จะมีการปรับเปลี่ยนบทประพันธ์ไปบางตอน หรือมีการตัดเนื้อหาบางส่วนออก เพื่อให้เหมาะสมแก่เวลาและการแสดง แต่ยังคงเนื้อหาของบทประพันธ์เดิมเอาไว้ โดยไม่กระทบถึงโครงเรื่อง แก่นเรื่อง และตัวละคร

สามารถสรุปได้ว่ากลวิธีการแปรรูปนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี มีการปรับเนื้อหาจากวรรณกรรมการอ่านให้เหมาะสมกับวรรณกรรมการแสดง โดยยังคงจุดมุ่งหมาย แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ไว้เหมือนกับในนวนิยายของ ศรี อภิรุณ แต่อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงในบางตอน เพื่อให้เนื้อเรื่องเข้มข้น และน่าติดตามมากยิ่งขึ้น และคงคุณค่าของบทประพันธ์เดิมไว้ ทำให้บทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี สามารถโน้มน้าวอารมณ์และสร้างความประทับใจให้กับผู้ชม จนมีผู้ชมติดตามเป็นจำนวนมากและได้รับความนิยมอย่างสูงสุดในขณะนั้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาองค์ประกอบของละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี ของ สรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์ พบว่าได้มีการแปรรูปจากนวนิยายเรื่อง นาคี ของ ศรี อภิรุณ การศึกษาวิธีการแปรรูปนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของบทละครโทรทัศน์ ในด้านเนื้อเรื่อง แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บรรยากาศ บทสนทนา และศึกษาวิธีการแปรรูปจากนวนิยายของ ศรี อภิรุณ สู่บทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี ของสรรัตน์ จิรบรรวิสุทธิ์ มาเป็นบทละครโทรทัศน์ ซึ่งยังคงจุดมุ่งหมายของโครงเรื่อง และแก่นเรื่องไว้เหมือนกับเนื้อหาในนวนิยาย แต่ได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหา และมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางส่วน เพื่อให้เหมาะสมกับการแสดง และมีการใช้บทสนทนาในการดำเนินเรื่อง ใช้บทสนทนาให้รู้จักตัวละคร และการใช้บทสนทนาที่แสดงอารมณ์ของตัวละครอย่างสมจริง บทละครโทรทัศน์ได้มีการคงเนื้อหา การตัดเนื้อหา การเปลี่ยนเนื้อหา การเพิ่มเนื้อหา และการเพิ่ม

ตัวละคร เพื่อให้บทสนทนาของละครโทรทัศน์ได้รับบรรณรส มีความสมจริงมากยิ่งขึ้นในการรับชมละครโทรทัศน์ ซึ่งในบทละครเรื่อง นาคี ได้มีการเพิ่มตัวละครภายในเรื่อง เพื่อให้เนื้อหาของบทละครโทรทัศน์ดำเนินไปอย่างรวดเร็วและไม่ยืดเยื้อเกินไป มีการเพิ่มเนื้อหาเพื่อเป็นการขยายลักษณะนิสัยของตัวละคร ทำให้ผู้ชมสนุกและสนใจตัวละครภายในเรื่องมากขึ้น เช่น ตอนความช่วยเหลือของกำนันแยม ซึ่งภายในนวนิยายไม่ได้พูดถึงความดี ความมีน้ำใจของกำนันแยม ซึ่งแตกต่างจากในบทละครที่กล่าวถึงกำนันแยมในด้านความโหดเหี้ยม และใจร้าย เป็นต้น

เมื่อศึกษาพฤติกรรมการประพันธ์บทละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี ของ สรวิทย์ จิรวรรณวิสุทธิ พบว่าพฤติกรรมการเปิดเรื่องนั้น บทละครโทรทัศน์เปิดเรื่องด้วยความเป็นห่วงของภรรยาที่มีต่อสามี เพื่อเป็นการผูกปมให้กับผู้ชมอยากติดตามเนื้อเรื่องต่อไป ซึ่งเรื่อง นาคี ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องโดยมุมมองของผู้เล่าเรื่องที่ปรากฏตัวในฐานะตัวละคร และดำเนินเรื่องไปตามปฏิทิน เพื่อช่วยให้เนื้อความมีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งหน่วยเรื่องเพื่อสร้างความสนใจใคร่รู้ของผู้ชมให้ติดตามต่อไป และการปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม โดยเหตุการณ์ทุกอย่างคลี่คลายลงแต่แลกด้วยชีวิตของผู้คนมากมายและความรักของคนสองคนที่ไม่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งทำให้ผู้ที่ได้ชมละครโทรทัศน์เรื่อง นาคี เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจในบทละครโทรทัศน์

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง กลวิธีการแปรรูปนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์ เรื่อง นาคี มีข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. การศึกษาพฤติกรรมการแปรรูปนวนิยายสู่บทละครโทรทัศน์ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ซีตคอม และซีรีส์แบบจบในตอน ซึ่งเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน
2. การศึกษาพฤติกรรมการแปรรูปจากสื่อสมัยใหม่ เช่น การแปรรูปในเว็บการ์ตูนออนไลน์ สู่ซีรีส์ที่ได้รับความสนใจจากผู้ชมและผู้อ่าน
3. การศึกษาพฤติกรรมการแปรรูปจากนวนิยายสู่สื่อสมัยใหม่ เช่น อนิเมะ (Anime) หรือแอนิเมชัน (Animation)

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2553). **สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- คมชัดลึก. (2559). **“นาคี” ตอนจบกวาดเรตติ้งถล่มทลาย**. ค้นเมื่อ มกราคม 26, 2563, จาก <https://www.komchadluek.net/news/ent>
- จักรกฤษณ์ ดวงพัตรา. (2558). **การแปรรูปวรรณกรรม: แปล แปลง แปรรูป บทละครและบทภาพยนตร์**. ขอนแก่น: ขอนแก่นพิมพ์.

จิรมน สังข์ชัย. (2560). **การดัดแปลงนวนิยายชุดผ้า ของ พงศกร เป็นบทละครโทรทัศน์.**

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์/นวัตกรรม สื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

ตรีศิลป์ บุญขจร. (2542). **นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500).** กรุงเทพฯ: โครงการตำรา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตรีอิทธิภูมิ. (2559). **นาคี.** กรุงเทพฯ: โพสต์บุ๊กส์.

นิยายไทยรัฐ. (2560). **นาคี.** ค้นเมื่อ มกราคม 26, 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/novel/Nakee>

ยุพร แสงทักษิณ. (2544). **วรรณกรรมปัจจุบัน** (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.

สนุก (Sanook). (2560). **ประวัติศาสตร์ต้องจารึก ! “นาคี” กวาด 17 รางวัล 4 เวที.**

ค้นเมื่อ มิถุนายน 3, 2563, จาก <https://www.sanook.com/movie>

สรรัตน์ จีรบรรวิสุทธิ์. (2559). **นาคี.** ค้นเมื่อ มกราคม 26, 2563, จาก

<https://www.thairath.co.th/novel/Nakee/ep1/page1>

สุพรรณิ วราทร. (2519). **ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย.** กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

อุมาพร มะโรณีย์. (2551). **สัมพันธบทของการเล่าเรื่องในสื่อการ์ตูน ละครโทรทัศน์ และนวนิยาย.**

วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอื้องอรุณ สมิตสุวรรณ. (2535). **การวิเคราะห์การเขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง “ปริศนา”.**

วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.